

УДК 332

І. Котовська, канд. економ. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПЛИВ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

I. Kotovska

THE IMPACT OF STRATEGIC PLANNING ON THE MANAGEMENT SYSTEM OF THE ENTERPRISE

Стратегічний план – це найбільш адекватний в сучасних умовах інструмент зниження невизначеності зовнішнього середовища і формування сприятливого внутрішнього середовища, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність і самостійність підприємства. Розробка стратегічного плану сприяє залученню інвестицій, оскільки наявність стратегії – обов'язкова вимога, що висувається при реалізації великих інвестиційних проєктів. Розробка стратегічного плану сприяє зміцненню іміджу організації у потенційних інвесторів як такої, що має перспективне майбутнє.

Стратегічний план надає працівникам великі можливості для активної участі в діяльності підприємства. Процес розробки стратегічного плану із залученням працівників допомагає сформуванню у них впевненість, що в їх силах зробити що-небудь корисне для свого підприємства. Стратегічний план в сучасних умовах є ефективним інструментом, що визначає адаптивний, стабільний характер розвитку, що створює у працівників відчуття впевненості в завтрашньому дні. На відміну від колишніх зразків планування, що були, в першу чергу, директивним плануванням, стратегічний план є формою виразу внутрішньої мотивації до досягнення бажаного образу майбутнього.

Проте, слід зазначити, що стратегічне планування відіграє важливу роль в контексті управління діяльністю підприємства. За рахунок застосування певних методів впливу стратегічного планування, отримаємо низку результатів, які позитивно впливатимуть на систему управління діяльністю підприємства. Наведемо результати такого впливу на різні об'єкти управління діяльністю підприємства:

управління персоналом – методом впливу стратегічного планування на управління даним об'єктом може виступати формування кадрової стратегії. Це приведе до наступних результатів: розробка бюджету праці (розрахунок потреби у трудових ресурсах для реалізації стратегії); підвищення рівня участі вищого керівництва у процесі реалізації стратегічного планування діяльності; здобуття нових знань та досвіду щодо впровадження стратегічного планування діяльності; підвищення продуктивності праці.

управління запасами – у даному випадку методом впливу стратегічного планування може бути розробка матеріального бюджету, що у свою чергу дасть можливість: визначення кількості сировини, матеріалів за видами для реалізації стратегії; координації використання обмежених ресурсів в напрямку досягнення довгострокової конкурентоспроможності; зменшення затрат підприємства

управління ризиками – методом впливу тут виступатиме розробка стратегії управління ризиками. В результаті цього отримаємо: розробку системи дій в умовах кризової ситуації за рахунок визначення практичних допусків, можливостей виникнення кожного виду ризику; зменшення ймовірності виникнення ризиків за рахунок визначення цілей розвитку підприємства та встановлення найоптимальніших шляхів досягнення цих цілей.

управління збутовою діяльністю – необхідним методом впливу для цього об'єкта управління є розробка програми управління збутовою діяльністю, що призведе до: посилення контролю та покращення ведення обліку результатів збутової діяльності; мотивації персоналу, що бере участь у збутовій діяльності, через залучення до процесу планування; мінімізації ризику неврахування впливу на збут факторів внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

управління інвестиційною діяльністю – для впливу на даний об'єкт потрібна інвестиційна стратегія розробка якої забезпечить: визначення необхідних стандартів інвестиційної діяльності; забезпечення чіткого взаємозв'язку стратегічного, тактичного й оперативного управління інвестиційною діяльністю; забезпечення можливості максимального використання інвестиційного потенціалу підприємства; забезпечення можливості швидкого реагування підприємства на зміни умов зовнішнього інвестиційного середовища й адаптації підприємства до цих умов.

управління інноваційною діяльністю – на обраний об'єкт управління можна вплинути за допомогою розробки інноваційної стратегії створення нових видів продукції. Це дасть можливість: підвищення рівня техніко-технологічної та науково-дослідної бази; створення нових споживчих якостей продукції; забезпечення екологічної безпеки виробництва.

управління фінансами – це об'єкт, вплинути на який можна використовуючи фінансову стратегію. Її розробка забезпечить: визначення перспективних надходжень грошових коштів підприємства та основних напрямків їх витрачання; маневреність фінансових ресурсів, їх концентрації за основними напрямками виробничо-господарської діяльності завдяки централізації; формування фінансових резервів, що забезпечують сталу роботу підприємства в умовах можливих коливань ринкової кон'юнктури; виконання фінансових зобов'язань перед партнерами; здійснення фінансового контролю діяльності підприємства.

управління виробничою діяльністю – методом впливу стратегічного планування на управління даним об'єктом може бути формування виробничої програми. Це забезпечить: вдосконалення системи передачі інформації від керівництва до підрозділів; кращий облік та контроль результатів діяльності; визначення моделі поведінки і послідовності дій у гострій конкурентній боротьбі тощо.

Досягнення перелічених результатів є гарантією стійкої конкурентної позиції підприємства як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках.

Отже, слід зазначити, що посилення впливу ринкових механізмів як регуляторів відносин між господарюючими суб'єктами розкрило домінуючу роль стратегічного планування в діяльності українських компаній. В умовах сьогодення, які вимагають від усіх учасників ринку нових управлінських рішень, спрямованих на довгострокову перспективу, важливим елементом управління стає саме стратегічне планування, тому особливе місце посідають питання реалізації його механізму, визначення впливу стратегічного планування на систему управління діяльністю підприємства, тощо.

Щодо українських підприємств, то як зазначалося, для переважної більшості ця функція є досить новою, проблеми стратегічного планування вивчені неповністю. Саме це є першопричиною слабого, неналежного поширення стратегічного планування в практиці вітчизняних суб'єктів господарювання. З огляду на це, перш за все, керівництву підприємств необхідно визначити переваги, які будуть отримані від введення даного процесу на практиці та керуючись досвідом зарубіжних компаній продовжувати його впровадження.